

دانشگاه صنعتی شاهرود
معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

عنوان سند: شیوه‌نامه آموزشی دوره‌های دکتری تخصصی
شماره سند: ۵۶۵۰۷۱
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۲/۱۱/۱۰

تاریخ	حوزه اقدام کننده	اقدامات
۱۴۰۲/۱۰/۱۷	شورای دانشگاه	تصویب نهایی
۱۴۰۲/۹/۱۸	جلسات ۲۲۱، ۲۲۰ و ۲۲۲ شورای تحصیلات تکمیلی	تایید و تصویب اولیه
۱۴۰۲/۱۰/۰۲	مدیریت تحصیلات تکمیلی	تهیه کننده / بازنگری

بسمه تعالی

مقدمه:

با استناد ماده ۵۱ آئین نامه یکپارچه مقررات آموزشی ابلاغیه شورای عالی برنامه ریزی آموزشی (به شماره ۱۵۴۹۴۶/و مورخ ۱۴۰۲/۶/۲۷) و در راستای حفظ و ارتقاء کیفیت آموزشی در نظام آموزشی دانشگاه صنعتی شاهرود، تحقق گام دوم انقلاب اسلامی، مرجعیت علمی و مشارکت دانشگاه در تمدن سازی با رویکرد حکمتی و دانایی محور، این شیوه نامه برای دوره دکتری تخصصی کلیه رشته/گرایش‌های دانشگاه صنعتی شاهرود تدوین شده و طی نامه شماره ..... مورخ ..... به اطلاع دفتر برنامه-ریزی معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رسیده است. این شیوه‌نامه در پنج فصل شامل، اهداف و تعاریف، ضوابط پذیرش و ثبت نام، مقررات دوره آموزشی و مقررات دوره پژوهشی، همراه با پیوست‌ها و فرم‌های مربوطه تنظیم شده است.

فصل اول: اهداف:

- ۱- انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان دکتری
- ۲- تعیین چهارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، صحیح آئین نامه یکپارچه آموزشی و پژوهشی
- ۳- تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی و منطبق با نیازهای جامعه، بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره دکتری تخصصی

ماده ۱- تعاریف:

۱. وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. شورای عالی برنامه ریزی آموزشی: منظور شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت است.
۳. دانشگاه: منظور دانشگاه صنعتی شاهرود است.
۴. آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه‌های استفاده کننده از بودجه عمومی دولت) است.
۵. سنوات مجاز: مدت مجاز تحصیل (هشت نیم‌سال) در دوره دکتری تخصصی است.
۶. سنوات مازاد: سنواتی است که علاوه بر سنوات مجاز تحصیل طبق ضوابط و مقررات مربوطه از طریق دانشکده، تحصیلات تکمیلی دانشگاه و یا شورای بررسی موارد خاص دانشگاه برای ادامه تحصیل و اتمام دوره آموزشی- پژوهشی به دانشجو اعطاء می‌گردد.
۷. مدرس: عضو هیأت علمی دانشگاه یا شخصی که به واسطه ابلاغ رسمی از جانب دانشگاه برای تدریس یک یا چند درس در دانشگاه بکارگیری می‌شود.
۸. دانشجو: فردی است که در یکی از رشته گرایشهای دوره دکتری تخصصی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت‌نام کرده و به تحصیل مشغول است.
۹. دانش‌آموخته: فردی است که یکی از رشته گرایشهای دوره دکتری تخصصی مصوب را مطابق با مقررات با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.
۱۰. مرخصی تحصیلی: مدت زمان مشخصی که دانشجو برابر ضوابط معین به طور موقت به تحصیل اشتغال ندارد.
۱۱. انصراف تحصیلی: فرآیندی که در آن دانشجو به طور خودخواسته (تقاضای انصراف یا عدم ثبت‌نام) از ادامه تحصیل خودداری کند.
۱۲. حضوری: شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.

۱۳. **غیر حضوری (مجازی یا الکترونیکی):** شیوه‌ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، در فعالیتهای تحصیلی دانشگاه شرکت می‌نماید.
۱۴. **نیمه حضوری:** شیوه‌ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضوری و بخش دیگر غیر حضوری به انجام می‌رسد.
۱۵. **شهریه پرداز:** منظور آموزش دانشجو در دوره دکتری تخصصی، به ازای پرداخت هزینه‌ها است.
۱۶. **نیم سال تحصیلی:** بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
۱۷. **برنامه درسی:** مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی است.
۱۸. **واحد درسی:** ارزش مقداری درسی است که ساعات هر واحد مطابق آیین‌نامه تدوین و بازنگری برنامه‌های درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی تعیین شده و طبق برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی اجرا می‌گردد.
۱۹. **رشته تحصیلی:** یک شعبه فرعی از شاخه‌های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه‌های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌انجامد.
۲۰. **گرایش تحصیلی:** به شعبه‌ای از یک رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می‌شود. اختلاف درس‌ها در دو گرایش از یک رشته، نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.
۲۱. **دکتری تخصصی:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می‌شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.
۲۲. **گروه آزمایشی:** مجموعه رشته‌های تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمونی مشترک، دسته‌بندی می‌شود.
۲۳. **گروه آموزشی:** بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی با تخصص مشترک، در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.
۲۴. **مجموعه امتحانی:** منظور مجموعه امتحانی مندرج در دفترچه ثبت نام آزمون سازمان سنجش آموزش کشور است.
۲۵. **شورای تحصیلات تکمیلی:** یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در امور آموزشی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجویان تحصیلات تکمیلی در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تشکیل می‌شود.
۲۶. **شیوه آموزشی - پژوهشی:** شیوه‌ای تحصیلی در دوره دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به رساله می‌شود.
۲۷. **ارزیابی جامع:** بررسی همه جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌گردد.
۲۸. **رساله:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره دکتری تخصصی و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد/استادان راهنما و براساس استانداردهای پژوهشی با هدف توسعه مرزهای دانش تدوین می‌شود.
۲۹. **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام رساله برعهده دارد.
۳۰. **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیأت علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام رساله برعهده دارد.
۳۱. **هیأت داوران:** اعضای هیأت علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی رساله دانشجو در دوره دکتری تخصصی مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.
۳۲. **هزینه‌های رفاهی:** منظور تسهیلات و امکانات غیرآموزشی مانند کمک هزینه‌های خوابگاه، تغذیه، ایاب و ذهاب و سایر مواردی که توسط دانشگاه به صورت رایگان یا یارانه‌ای به دانشجو تخصیص می‌یابد.
۳۳. **نمره ملاک:** حد نصاب نمره علمی مورد نیاز برای احراز صلاحیت در بسندگی زبان خارجی مورد نظر

۳۴. دوره‌های توانمندسازی: دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی آشنایی و کسب مهارت‌های مورد نیاز زبان خارجی

۳۵. پیشنهاد سه‌ساله: طرح اولیه تحقیق است که علاوه بر دارا بودن عنوان شخصی، اهداف، جنبه‌های نوآوری، روش تحقیق و مدت زمان اجرای تحقیق در آن مشخص شده است.

فصل دوم: شرایط و ضوابط کلی دوره دکتری تخصصی

ماده ۱- شرط ورود به دانشگاه، تأیید شایستگی‌های عمومی از طریق پذیرفته‌شدن در آزمون ورودی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور برگزار می‌شود و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت است.

۱-۱- برای ثبت‌نام و ورود دانشجو به دانشگاه باید شرایط ذیل همزمان فراهم شود:

الف- داشتن صلاحیت عمومی ورود به دوره برابر ضوابط؛

ب- دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛

ج- قبولی در آزمون ورودی مورد تأیید وزارت یا کسب پذیرش از مؤسسه براساس مقررات مصوب وزارت؛

د- ارائه کفایت بسندگی زبان خارجی (در بدو ورود تا قبل از نیم‌سال اخذ ارزیابی جامع)

ه- تحویل کلیه مدارک لازم را طبق دستورالعمل ثبت‌نامی که هر سال از طرف سازمان سنجش و آموزش کشور ابلاغ می‌شود.

تبصره: در صورتی که در زمان ثبت‌نام، دانشجو به هر دلیلی نتواند مدارک لازم را به طور کامل تحویل نماید، از وی با اخذ تعهد به صورت مشروط ثبت نام می‌شود. در اینصورت لازم است، دانشجو حداکثر تا پایان مهلت اعلامی دانشگاه در آن نیم‌سال تحصیلی مدارک مورد نیاز را تحویل دانشگاه نماید. در صورت عدم تکمیل مدارک لازم در مهلت مقرر، دانشجو مجاز به ادامه تحصیل نبوده و قبولی وی ملغی خواهد شد.

ماده ۲: کلیه دانشجویان دکتری تخصصی در حال تحصیل در دانشگاه باید در بدو ورود تا پیش از اخذ ارزیابی جامع نسبت به ارائه کفایت بسندگی زبان خارجی به دانشگاه اقدام نمایند. در غیر اینصورت اجازه ثبت‌نام و حضور در امتحان جامع را ندارند. برای تأیید بسندگی مهارت زبان خارجی دانشجو توسط دانشگاه صرفاً تحقق یکی از موارد زیر کفایت می‌نماید:

۱-۲- تشخیص استاد راهنما مبنی بر بسنده بودن مهارت زبان خارجی دانشجو و اعلام رسمی به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه. احراز بسندگی زبان خارجی، با رعایت الزامی نبودن آزمون زبان، صرفاً در صورت برقراری هر کدام از شرایط ذیل و تأیید توسط استاد راهنما، اعلام می‌گردد:

الف- دانشجو یکی از مقاطع تحصیلی قبلی خود را در دانشگاه‌های معتبر خارجی به زبان انگلیسی گذرانده باشد.

ب- داشتن حداقل یک مقاله JCR چاپ شده به زبان انگلیسی در زمان بررسی احراز بسندگی زبان که در آن دانشجو نفر اول یا نویسنده مسئول باشد (برای دانشجویان رشته علوم انسانی چاپ یک مقاله انگلیسی در نمایه‌های SCOPUS, SJR، نشریات بین‌المللی یا دارای رتبه الف مورد تأیید وزارت عتف می‌تواند جایگزین مقاله JCR شود).

ج- چاپ یک کتاب کامل یا حداقل ۳ بخش از کتاب (book chapter) به زبان انگلیسی به صورت تألیف یا ترجمه که در آن دانشجو مولف یا مترجم اول باشد.

۲-۲- حضور دانشجو در دوره‌های توانمندسازی زبان خارجی و دریافت گواهی اتمام موفقیت‌آمیز دوره. اتمام موفقیت‌آمیز دوره توانمندسازی منوط به کسب حداقل نمره قبولی مطابق با شیوه‌نامه مصوب برگزاری دوره‌های توانمندسازی زبان خارجی است. این بند صرفاً در صورت تشخیص استاد راهنما مبنی بر نیاز دانشجو به حضور در دوره‌های توانمندسازی

زبان خارجی و اعلام رسمی آن به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل اجرا است. در اینصورت لازم است دانشجو پس از ارائه موافقت کتبی استاد راهنما درس صفر واحدی توانمندسازی زبان خارجی را در نیم‌سال مربوطه اخذ نماید.

۲-۳- کسب حداقل نمره ۵۰ درصد از درس زبان آزمون ورودی دکتری نیمه متمرکز سازمان سنجش آموزش کشور در سال پذیرش

تبصره ۱: در صورت درخواست دانشجو برای استفاده از بندهای ۱-۲ و ۲-۲ این ماده برای احراز بسندگی زبان خارجی، موضوع پس از تأیید استاد راهنما حداکثر تا شروع ثبت نام نیم‌سال بعدی باید کتباً به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام گردد.

تبصره ۲: برای انجام وظایف پیش‌بینی شده مربوط به استاد راهنما برای اجرای بند ۱ و ۲ ماده ۲، دانشکده موظف است استاد راهنمای دانشجو را در سال اول تحصیل، به طور رسمی به دانشجو اعلام نماید.

تبصره ۳: دوره توانمندسازی زبان خارجی حداکثر ۱ ساله بوده و طبق شیوه‌نامه مصوب شورای دانشگاه، توسط مرکز آموزش‌های آزاد دانشگاه و با همکاری گروه زبانهای خارجی دانشگاه برگزار می‌شود.

تبصره ۴: اگر دانشجویی در بدو ورود یا پیش از آزمون جامع، حداقل ۵۰ درصد نمره در آزمون‌های معتبر زبان خارجی (مورد تأیید معاونت آموزشی وزارت) را به معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه کند، بسندگی زبان مورد تأیید است. استفاده از این تبصره توسط دانشجو اختیاری است و دانشگاه/استاد راهنما مجاز به الزام دانشجو برای حضور در آزمون‌های مذکور نیستند. لازم است مدیریت تحصیلات تکمیلی پس از استعلام، لیست آزمون‌های معتبر زبان خارجی مورد تأیید معاونت آموزشی وزارت را سالیانه اعلام نماید.

ماده ۳- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً یا از طریق وکیل قانونی خود و به صورت رسمی به آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یکبار و تا حداکثر دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود. دانشجو باید درخواست انصراف خود را از طریق پیشخوان خدمت سیستم آموزشی گلستان، ارسال و تا حصول نتیجه از طریق گردش کار درخواست خود را پیگیری نماید. حکم انصراف از تحصیل دانشجو پس از تأیید دانشکده و مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه صادر می‌شود. در اینصورت دانشجو باید در اسرع وقت از طریق سیستم آموزشی گلستان نسبت به تسویه حساب خود با دانشگاه اقدام نماید. تبعات ناشی از تأخیر در تسویه حساب با دانشگاه به عهده دانشجو است.

ماده ۴- عدم انتخاب واحد دانشجو در هر نیم‌سال تحصیلی در زمان مقرر در تقویم آموزشی مصوب دانشگاه به عنوان انصراف از تحصیل بوده و در صورت عدم پی‌گیری دانشجو و عدم تعیین تکلیف وضعیت آموزشی دانشجو در آن نیم‌سال تحصیلی، در پایان همان نیم‌سال تحصیلی در وضعیت دانشجو عنوان انصراف قطعی از تحصیل اعمال می‌شود.

ماده ۵- دانشجو مکلف است، در دوره‌های آموزشی و پژوهشی در هر نیم‌سال تحصیلی و در مهلت مقرر در تقویم آموزشی مصوب دانشگاه ثبت‌نام نماید. دانشجویی که به هر دلیل در مهلت مقرر اقدام به ثبت‌نام در آن نیم‌سال تحصیلی ننماید، به عنوان دانشجوی منصرف از تحصیل شناخته خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجو در مهلت مقرر موفق به ثبت‌نام نشود، می‌تواند در بازه زمانی ثبت‌نام با تأخیر (حداکثر پایان هفته سوم شروع کلاس‌ها)، نسبت به ثبت درخواست خود در پیشخوان خدمت سیستم گلستان اقدام نماید. در صورت انجام ثبت‌نام با تأخیر، دانشجو مکلف به پرداخت هزینه ثبت نام با تأخیر طبق مصوبات هیأت رئیسه دانشگاه است. ثبت‌نام و انتخاب واحدهای درسی بعد از مهلت ثبت‌نام با تأخیر به هیچ وجه امکان پذیر نمی‌باشد.

تبصره ۲: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل در محدوده سنوات مجاز تحصیلی و به شرط امکان اتمام واحدهای باقیمانده، قبولی در آزمون جامع و تصویب پیشنهاد رساله در سنوات مجاز تحصیلی باقیمانده صرفاً بر عهده شورای

تحصیلات تکمیلی دانشگاه است. در غیر اینصورت تصمیم‌گیری برای بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای بررسی موارد خاص دانشگاه است.

ماده ۶- آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام ترمی- واحدی است و به زبان فارسی اجراء می‌شود. نحوه آموزش به صورت حضوری است.

تبصره ۱: دانشگاه می‌تواند پس از تأیید شورای دانشگاه نحوه آموزش بخش یا تمامی یک دوره را به صورت آموزش الکترونیکی (مطابق با نظام‌نامه آموزش الکترونیکی) اجراء نماید.

تبصره ۲: پذیرش دانشجو مشمول مقررات استعدادهای درخشان طبق مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت و پذیرش داوطلبان بین المللی طبق مصوبات مراجع ذیربط انجام می‌شود.

ماده ۷- تحصیل همزمان دانشجوی دوره دکتری تخصصی در کلیه شیوه‌های آموزشی و در کلیه دوره های تحصیلی دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

ماده ۸- «تغییر رشته» یا «انتقال» یا «تغییر گرایش» دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

ماده ۹- دانشگاه موظف است، برای دوره دکتری تخصصی که در رشته‌های مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی و دوره‌ای که مجوز آن را از شورای گسترش آموزش عالی وزارت دریافت نموده است، دانشجو بپذیرد و فقط برنامه‌های آموزشی و درسی را که براساس ضوابط ابلاغی وزارت و مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی تدوین شده است اجراء نماید.

۹-۱- دانشجو می‌تواند یک نیم‌سال (به استثنای نیم‌سال اول تحصیلی) از مرخصی با احتساب در سنوات مجاز تحصیلی استفاده کند. در اینصورت لازم است، دانشجوی متقاضی، درخواست مرخصی خود را حداقل دو هفته قبل از انتخاب واحد اینترنتی در آن نیم‌سال (مطابق با تقویم آموزشی مصوب) در قسمت پیشخوان خدمت در سامانه گلستان ارسال نموده و درخواست خود را تا حصول نتیجه نهایی از طریق گردش کار درخواست پیگیری نماید. مرخصی تحصیلی پس از تأیید استاد راهنما، مدیر گروه، رئیس دانشکده و مدیریت تحصیلات تکمیلی به صورت با احتساب در سنوات در آن نیم‌سال تحصیلی برای متقاضی ثبت خواهد شد.

۹-۲- مدت مجاز مرخصی‌های بدون احتساب سنوات که مطابق ضوابط دانشگاه قابل استفاده برای دانشجو می‌باشد به شرح زیر است: الف- مرخصی زایمان برای هر فرزند (مطابق قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب مجلس شورای اسلامی)، یک نیم‌سال در طول دوره بارداری و حداکثر ۴ نیم‌سال پس از زایمان برای مادران دانشجو دارای فرزند زیر دو سال.

ب- مرخصی پزشکی و سایر مصادیق مرخصی تحصیلی حداکثر تا دو نیم‌سال تحصیلی.

تبصره: اعطای مرخصی‌های بدون احتساب سنوات توسط شورای موارد خاص دانشگاه امکان پذیر است.

فصل سوم: ضوابط دوره آموزشی

دانشجو پس از ثبت‌نام و اخذ واحدهای آموزشی وارد مرحله آموزشی شده و این مرحله تا گذراندن کلیه واحدهای درسی و قبولی در آزمون جامع طبق ضوابط مندرج در این شیوه‌نامه ادامه خواهد داشت.

ماده ۱۰- مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی در شیوه آموزشی- پژوهشی حداقل ۶ و حداکثر ۸ نیم‌سال تحصیلی است و تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت است. سقف مدت مجاز تحصیل محدود و ۸ نیم‌سال است و با اتمام سنوات مجاز، امکان تحصیل در آن دوره از دانشجو سلب شده و دانشجو محروم از ادامه تحصیل می‌شود.

تبصره ۱: مدت تحصیل می‌تواند تا حداکثر دو نیم‌سال تحصیلی (سنوات مازاد) به شرط دفاع از پیشنهاد رساله تا پایان نیم‌سال هشتم و موافقت دانشگاه افزایش یابد.

تبصره ۲: در صورت افزایش سنوات موضوع تبصره ۱ این ماده و موجه نبودن آن از نظر دانشگاه، دانشجوی مشمول آموزش رایگان باید هزینه تحصیل در سنوات غیرمجاز را مطابق با تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه پرداخت نماید. افزایش سنوات نیم‌سال نهم (اولین

نیم‌سال مازاد) فقط در صورتی موجه تلقی می‌شود که کلیه شروط زیر فراهم گردد:

الف) دانشجو مطابق با ضوابط مندرج در این شیوه‌نامه تا قبل از شروع نیم‌سال سوم تحصیلی، موضوع کلی رساله خود را (با نظر استاد راهنما و مطابق فرم مربوطه) به تصویب گروه آموزشی و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده رسانده باشد.

ب) دانشجو مطابق با ضوابط مندرج در این شیوه‌نامه، تا قبل از شروع نیم‌سال پنجم پیشنهاد رساله (پروپوزال) خود را به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده رسانده باشد.

ج) رضایت کتبی استاد راهنما از حضور تمام وقت و پیشرفت امور پژوهشی دانشجو.

تبصره ۳: در افزایش سنوات نیم‌سال دهم (سنوات مازاد دوم) دانشجوی مشمول آموزش رایگان باید هزینه تحصیل را مطابق با تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه پرداخت نماید.

تبصره ۴: دانشکده‌ها باید موجه یا غیرموجه بودن نیم‌سال مازاد (نیم‌سال نهم) را بررسی و پس از تنظیم صورتجلسه شورای تحصیلات تکمیلی سرترم دانشجو را با شهریه یا بدون شهریه ایجاد نمایند.

ماده ۱۱- مجموع واحدهای دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۱۸ تا ۲۴ واحد پژوهشی (رساله دکتری) است که در برنامه درسی مصوب هر رشته تحصیلی لحاظ شده است.

ماده ۱۲- دانشجو موظف است در هر نیم‌سال تحصیلی حداقل ۶ و حداکثر ۱۲ واحد درسی (حداکثر واحد با نظر گروه آموزشی است) را انتخاب و ثبت‌نام کند، مگر آنکه کمتر از ۶ واحد درسی از واحدهای وی باقی مانده باشد.

تبصره: حذف یک نیم‌سال تحصیلی یا حذف درس که منجر به کاهش واحدها به زیر کف ۶ واحد شود مجاز نمی‌باشد ولی در موارد خاص تقاضای دانشجو در این خصوص در شورای بررسی موارد خاص دانشگاه قابل بررسی است.

ماده ۱۳- نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ است.

تبصره: در صورت به‌دست نیامدن نمره قبولی در هر درس یا حذف غیرموجه درس به تشخیص دانشگاه، دانشجوی مشمول آموزش رایگان برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن باید هزینه مربوط به آن را براساس تعرفه مصوب هیأت امناء دانشگاه پرداخت کند. ملاک موجه یا غیرموجه بودن حذف درس، نظر شورای بررسی موارد خاص یا کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۱۴- حضور و شرکت دانشجویان تمام دوره‌های آموزشی در جلسات کلاس‌های حضوری و مجازی (الکترونیکی) الزامی است. اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات کلاس یا در جلسه امتحان پایان نیم‌سال همان درس غیبت کند، نمره آن درس صفر خواهد شد. در صورتی که به تشخیص کمیته منتخب آموزشی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن نمره صفر، از مجموع نمرات آن نیم‌سال حذف می‌شود. نظارت بر رعایت نظم و انضباط آموزشی و مقررات دانشگاه توسط دانشجو در کلاس درس بر عهده مدرس درس می‌باشد. مدرس درس موظف به ثبت الکترونیکی حضور و غیاب دانشجویان در هر جلسه مطابق ضوابط دانشگاه است.

ماده ۱۵- دانشجویی که یک نیم‌سال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند، یا غیبت غیرموجه نماید، نمره یا نمره‌های مردودی در ریزنمرات تحصیلی دانشجو، ثبت و باقی می‌ماند و تأثیر آنها در میانگین نیم‌سال و کل دوره است.

تبصره ۱: دانشگاه مجاز است با درخواست کتبی دانشجو مبنی بر بلااثر نمودن نمره حداکثر یک درس مردودی از میانگین کل دوره موافقت نماید. نمره مردودی درس مذکور در ریزنمرات ثبت و در میانگین نیم‌سال تحصیلی محاسبه می‌شود. درخواست کتبی دانشجو برای حذف درس مردودی پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی قابل بررسی است. گذراندن دروس با استفاده از ماده مذکور، مشروطی دانشجو در نیم‌سال‌های قبل را خنثی نمی‌کند و شورای هدایت استعدادها درخشان وزارت مجاز است دانشجویی را که از این تبصره استفاده می‌نماید و به واسطه آن حائز شرایط استعداد درخشان می‌شود را از شمول تسهیلات خود خارج نماید.

تبصره ۲: تسهیلات این تبصره شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می‌کنند، نمی‌شود.

تبصره ۳: در صورتی که دانشجو به هر دلیل نتواند درسی را بگذراند، و درس مذکور مجدداً در دانشگاه ارائه نشود، می‌تواند با نظر گروه آموزشی، درس دیگری را جایگزین نماید. در هر صورت نمره درس مردودی در ریزنمرات ثبت شده و در میانگین نیم‌سال و میانگین

کل محاسبه می‌شود.

ماده ۱۶- معادل‌سازی نمرات دروس گذرانده شده برای دانشجویان انصرافی، اخراجی و تغییر گرایش و همچنین در شرایط خاص برای دانشجویان انتقالی یا تغییر رشته توأم با انتقال، با رعایت موارد زیر انجام می‌شود.

۱-۱۶- از زمان گذراندن آن درس بیش از ۵ سال نگذشته باشد و حداقل نمره قابل قبول را در دانشگاه مبدأ در مقطع کارشناسی ارشد و همان رشته کسب کرده باشد. حداقل نمره قابل قبول برای دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دولتی با آموزش حضوری مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۶ می‌باشد. نمرات گذرانده شده در سایر دانشگاه‌ها معادل‌سازی نمی‌شود.

۲-۱۶- دروس از دوره یا دوره‌هایی که منتج به اخذ یک مدرک تحصیلی رسمی شده باشد نمی‌تواند معادل‌سازی شود.

۳-۱۶- برای دانشجوی دکتری تخصصی به ازاء معادل‌سازی هر ۶ واحد درسی، یک نیم‌سال تحصیلی از سنوات مجاز تحصیل وی کسر می‌شود.

۴-۱۶- عنوان و محتوی واحدهای گذرانده شده که برای معادل‌سازی درخواست شده است باید با برنامه آموزشی مصوب رشته-گرایش دانشجو تطابق داشته باشد.

تبصره: دانشجویان نوبت دوم موظف به پرداخت شهریه مربوط به هر یک از دروس معادل‌سازی شده می‌باشند.

۵-۱۶- نمره درس یا دروس معادل‌سازی شده فقط در میانگین کل نمرات دانشجو منظور می‌گردد، عنوان و نمره درس یا دروس معادل‌سازی شده قبل از نمرات اولین نیم‌سال تحصیلی دانشجو در کارنامه تحصیلی وی ثبت می‌شود.

۶-۱۶- هر دانشجو فقط یکبار در سنوات مجاز تحصیل و در بازه زمانی نیم‌سال اول تحصیلی خود می‌تواند تقاضای معادل‌سازی دروس را مطابق این شیوه‌نامه به دانشکده ارائه نماید. ارائه درخواست باید حداکثر تا یک ماه قبل از پایان کلاس‌های درسی به دانشکده ارائه گردد.

۷-۱۶- در صورت احراز شرایط مندرج در این شیوه‌نامه درخواست دانشجو (فرم شماره ۱ پیوست این شیوه‌نامه) توسط گروه آموزشی ذیربط بررسی شده و پس از تأیید آن در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، لازم است نتیجه در قالب فرم شماره ۲ پیوست این شیوه‌نامه به مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد. ریزنمرات تأیید شده دانشجو از دانشگاه محل تحصیل قبلی وی توسط مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه استعلام خواهد شد. پیگیری پاسخ استعلامات، ارسال پاسخ به دانشگاه حداکثر تا پایان اولین نیم‌سال تحصیلی، بر عهده دانشجو می‌باشد. در صورت عدم وصول ریز نمرات تأیید شده تا پایان نیم‌سال اول یا وجود مغایرت در ریزنمرات تأیید شده با ریزنمرات ارائه شده توسط دانشجو معادل‌سازی درس یا دروس مربوطه امکان پذیر نمی‌باشد.

ماده ۱۷- دانشجویی که کلیه واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی را با موفقیت به پایان رسانیده باشد، باید بلافاصله در نیم‌سال بعدی در ارزیابی جامع که بصورت کتبی برگزار می‌شود شرکت نماید. برای ورود به مرحله ارزیابی جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ و احراز بسندگی زبان خارجی الزامی است.

تبصره ۱: چنانچه میانگین کل نمرات دانشجوی دکتری تخصصی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۶ باشد اجازه ورود به مرحله ارزیابی جامع را ندارد و تنها یک نیم‌سال «با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی» به وی فرصت داده می‌شود تا مجدداً با انتخاب حداکثر ۶ واحد از درس‌هایی که در آن نمره بین ۱۴ تا ۱۶ را کسب کرده است، میانگین کل دوره را به حداقل ۱۶ برساند تا به وی اجازه ورود به ارزیابی جامع داده شود. در غیر اینصورت، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

تبصره ۲: چنانچه دانشجویی با کسب میانگین کل حداقل ۱۶ فاقد احراز بسندگی زبان باشد اجازه شرکت در ارزیابی جامع را ندارد این دسته از دانشجویان می‌توانند حداکثر دو نیم‌سال تحصیلی (در سنوات مجاز) با اخذ درس **صفر واحدی** توانمندسازی و احراز بسندگی زبان خارجی (مطابق ماده ۲ این شیوه‌نامه) خود را به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارائه نمایند تا به وی اجازه شرکت در آزمون ارزیابی جامع داده شود. در صورت عدم ارائه احراز بسندگی زبان در پایان دو نیم‌سال مذکور، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌گردد.

ماده ۱۸- کلیه دانشجویان که شرایط ورود به مرحله ارزیابی جامع را دارند لازم است در آن نیم‌سال نسبت به ثبت‌نام و اخذ درس **صفر واحدی** ارزیابی جامع کتبی اقدام نموده و برای شرکت در آزمون مربوطه مجوز لازم را از تحصیلات تکمیلی دانشگاه دریافت نمایند. دانشجو باید درخواست مجوز شرکت در ارزیابی جامع خود را حداقل دو هفته قبل از تاریخ پیش‌بینی شده برای ارزیابی جامع (مطابق تقویم اعلامی دانشکده) از طریق پیشخوان خدمت در سیستم آموزشی گلستان (با هماهنگی استاد راهنما و دانشکده مربوطه) ثبت

نموده و این فرایند را تا صدور مجوز توسط تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیگیری نماید.

ماده ۱۹- یکبار عدم شرکت دانشجو در ارزیابی جامع به منزله غیبت غیرموجه بوده و نمره صفر برای دانشجو منظور خواهد شد. در شرایط خاص (مطابق آیین نامه شورای بررسی موارد خاص)، دانشجو می‌تواند در مهلت مقرر در تقویم آموزشی درخواست بررسی غیبت در ارزیابی جامع خود را همراه با دلایل موجه در سامانه گلستان ثبت نماید. در اینصورت تصمیم کمیته منتخب شورای آموزشی دانشگاه ملاک عمل خواهد بود. عدم ثبت درخواست در موعد مقرر یا عدم پیگیری تا حصول نتیجه نهایی حقی برای دانشجو ایجاد نمی‌کند.

ماده ۲۰- حداقل نمره قبولی در ارزیابی جامع کسب حداقل نمره ۱۴ از هرکدام از مواد امتحانی و کسب میانگین ۱۶ از نمرات تمام مواد امتحانی می‌باشد. در صورت عدم کسب حداقل نمره و مردودی در ارزیابی جامع، دانشجو مجاز است، صرفاً یکبار دیگر در ارزیابی جامع شرکت کند و آن را با موفقیت بگذراند. در صورت عدم کسب نمره، امکان ادامه تحصیل از دانشجو سلب می‌شود.

ماده ۲۱- لازم است مواد امتحانی ارزیابی جامع در قالب دو یا سه عنوان از دروس اصلی-تخصصی (کارشناسی ارشد/ دکتری) یا دو یا سه موضوع درسی تخصصی (با مشخص نمودن سرفصل‌ها و مراجع) تا پایان نیم‌سال قبل از برگزاری ارزیابی جامع پس از پیشنهاد استاد راهنما، تأیید در گروه آموزشی مربوطه و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و به‌طور کتبی به اطلاع دانشجو رسانیده شود.

تبصره: طراح سوال و ممتحن فقط یکی از دروس یا موضوعات درسی می‌تواند استاد/اساتید راهنمای دانشجو باشد. یکی از اعضای هیأت علمی دانشکده با انتخاب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده باید به عنوان نماینده و ناظر تحصیلات تکمیلی در جلسه ارزیابی جامع حضور داشته باشد.

ماده ۲۲- ارزیابی جامع دو بار در سال در بازه‌های زمانی ابتدای آبان ماه تا انتهای آذرماه برای نیم‌سال اول و ابتدای اردیبهشت ماه تا انتهای خرداد ماه برای نیم‌سال دوم برگزار می‌شود. نتایج آزمون کتبی باید ظرف مدت یک هفته توسط مدیر گروه مربوطه به ریاست دانشکده اعلام شود. ریاست دانشکده باید حداکثر ظرف مدت یک هفته (حداکثر تا ۱۵ دیماه در نیم‌سال اول و ۱۵ تیرماه در نیم‌سال دوم) نتیجه آزمون را در قالب صورت جلسه ارزیابی جامع با ذکر نمرات در مبنای صفر تا بیست به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید.

ماده ۲۳- دانشگاه برای دانشجویی که تمام دروس خود را بدون مردودی در دروس تا پایان نیم‌سال دوم گذرانده باشد به شرط احراز بسندگی زبان خارجی، می‌تواند یکی از موارد زیر را به عنوان جانشین ارزیابی جامع از دانشجو بپذیرد، در اینصورت نمره ارزیابی جامع همان معدل کل دروس گذرانده شده در کارنامه دانشجو است:

الف- کسب معدل کل حداقل ۱۹.

ب- کسب معدل کل حداقل ۱۷ و انتشار یک مقاله علمی در پایگاه‌های معتبر بین المللی مورد تأیید هیأت ممیزه دانشگاه در دوران تحصیل دکتری تخصصی با وابستگی دانشگاه محل تحصیل دوره دکتری تخصصی و تا قبل از زمان ارزیابی جامع.

ج- کسب معدل کل حداقل ۱۷ ثبت یک اختراع در مراجع ثبت اختراع معتبر در دوران تحصیل دکتری تخصصی با وابستگی دانشگاه و با رعایت مالکیت فکری تا پیش از زمان آزمون ارزیابی جامع.

۲۳-۱- دانشجو موظف است درخواست استفاده از معافیت شرکت در آزمون ارزیابی جامع را طی فرمی به همراه مقاله چاپ شده (یا دارای DOI) یا مستندات اختراع ثبت شده خود را تا حداکثر یک هفته مانده به برگزاری آزمون جامع در نیم‌سال سوم به دانشکده ارائه نماید. در صورت تأیید درخواست در گروه مربوطه و سپس در شورای تحصیلات دانشکده دانشجو از شرکت در آزمون ارزیابی جامع معاف خواهد شد. در صورت عدم تصویب درخواست در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، مراتب باید به اطلاع دانشجو رسانده شده و دانشجو موظف است در آزمون کتبی جامع پیش رو شرکت نماید. به هرحال عدم شرکت دانشجو در آزمون بنا به هردلیلی به منزله غیبت غیرموجه بوده و نمره صفر منظور خواهد شد.

۲۳-۲- در صورت ارائه نامه پذیرش مقاله (به جای مقاله چاپ شده) و استفاده از معافیت آزمون جامع کتبی، دانشجو موظف است مقاله چاپ شده (یا دارای DOI) خود را تا حداکثر ده روز مانده به شروع نیم‌سال بعدی به دانشکده ارائه نماید. در صورت عدم ارائه مستندات مبنی بر چاپ مقاله، عدم شرکت در آزمون جامع غیرموجه تلقی شده و نمره صفر (یکبار ردی) برای دانشجو منظور خواهد شد.

شد. در اینصورت دانشجوی موظف است در آزمون جامع کتبی پیش رو شرکت نموده و نمره قبولی کسب نماید. بدیهی است این آزمون دومین و آخرین فرصت شرکت در آزمون جامع وی محسوب می‌شود.

۲۳-۳- در صورت استفاده از معافیت شرکت در آزمون جامع کتبی با ارائه پذیرش مقاله، دانشجو تا زمان ارائه مستندات چاپ مقاله نمی‌تواند از پیشنهاد موضوع رساله (پروپوزال) خود دفاع نماید.

۲۳-۴- دانشجویانی که تا قبل از شروع نیم‌سال سوم با درخواست‌های مرخصی تحصیلی آنان موافقت شده باشد واجد شرایط استفاده از معافیت آزمون جامع کتبی نیستند.

۲۳-۵- بخش یا تمامی مقاله ارائه شده برای استفاده از معافیت آزمون جامع نباید مستخرج از پایان نامه کارشناسی ارشد دانشجو باشد. در بخش پدیدآورندگان مقاله یا اختراع، لازم است نام دانشجو و استاد راهنما به عنوان نفرا ت اول یا دوم ذکر شده باشد و موضوع مقاله ارائه شده برای استفاده از معافیت در آزمون جامع کتبی باید با موضوع اولیه پروپوزال دانشجو هم‌راستا باشد. بدیهی است که اعتبار مقاله، هم‌راستایی با پیشنهاد موضوع اولیه رساله و عدم همپوشانی مقاله با پایان‌نامه کارشناسی ارشد متقاضی باید به تصویب گروه مربوطه و سپس شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده مربوطه برسد و این موارد به صراحت در صورت جلسه تحصیلات تکمیلی دانشکده قید گردد.

۲۳-۶- با توجه به اینکه از امتیاز این مقاله یک بار در معافیت از شرکت در آزمون جامع استفاده شده است لذا دانشجو نمی‌تواند از خود مقاله یا امتیاز آن در جای دیگری به هر عنوانی استفاده نماید.

فصل چهارم: ضوابط و مقررات پژوهشی و دفاع از رساله

ماده ۲۴- دانشجوی موظف است مطابق با ضوابط دانشگاه تا قبل از شروع نیم‌سال سوم تحصیلی، موضوع کلی رساله خود را (با نظر استاد راهنما) به تصویب گروه آموزشی و سپس شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برساند. در صورت عدم تعیین استاد راهنما و موضوع رساله در موعد مقرر در شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، سنوات مازاد اعطایی به دانشجو (موضوع تبصره ۱ ماده ۱۰) موجه قلمداد نمی‌شود.

ماده ۲۵- استاد راهنمای اول با درخواست دانشجو (در زمان مصاحبه دکتری) و از میان اعضای هیأت علمی تمام وقت دانشگاه و با مرتبه علمی حداقل استادیاری در رشته/گرایش دانشجو با نظر گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده در اولین نیم‌سال تحصیلی دانشجو تعیین می‌گردد. دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی (اول)، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. انتخاب استاد راهنمای دوم و استاد/استادان مشاور به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید گروه آموزشی از میان اعضای هیأت علمی یا افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط در جامعه و صنعت، امکان‌پذیر است. فرمهای تکمیل شده تعیین اساتید راهنما و مشاور بایستی حداکثر تا پایان نیم‌سال دوم تحصیلی دانشجو به تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارسال گردد.

تبصره: برای رساله دکتری تخصصی استاد راهنمای دوم (حداکثر یک نفر) و مشاور (حداکثر دو نفر) می‌تواند انتخاب شود. استاد/اساتید راهنما و مشاور/مشاورین رساله بایستی کلیه شرایط مندرج در "شیوه نامه شرایط راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری" مصوب جلسه ۷ شورای دانشگاه به تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۶ را دارا باشند. این شیوه‌نامه در وبگاه دانشگاه لینک مدیریت تحصیلات تکمیلی قابل دسترسی و رویت می‌باشد.

ماده ۲۶- تصویب پیشنهاد رساله در دانشگاه پس از گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع، شرط لازم برای اجرای رساله در دوره دکتری تخصصی است. رویکردها و سیاست‌های کلان برای جهت‌دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رساله از سوی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رساله را شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه تصویب می‌کند.

تبصره: شرط تصویب پیشنهاد رساله در دانشگاه، موفقیت دانشجو در دفاع از پیشنهاد رساله در حضور کمیته ارزیابی است.

ماده ۲۷- دانشجویی که ارزیابی جامع خود را با موفقیت گذرانده باشد لازم است در همان نیم‌سال یا نیم‌سال بعدی درس صفر واحدی پیشنهاد رساله (پروپوزال) انتخاب کرده و تا انتهای نیم‌سال از پیشنهاد رساله خود در حضور کمیته ارزیابی دفاع نماید. دانشجو باید درخواست مجوز دفاع از پیشنهاد موضوع رساله خود را از طریق سیستم آموزشی گلستان- پیشخوان خدمت ثبت نموده و مراحل انجام آن را تا صدور مجوز پیگیری نماید.

ماده ۲۸- اعضاء کمیته ارزیابی پیشنهاد رساله برای دفاع از پیشنهاد رساله به شرح ذیل می‌باشد:

۲۸-۱- نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (به پیشنهاد رئیس دانشکده) به عنوان رئیس و ناظر جلسه و بدون حق رأی. وظیفه نماینده تحصیلات تکمیلی نظارت بر حسن برگزار جلسه دفاع مطابق با ضوابط جاری در تاریخ و زمان مقرر، تنظیم وقت پرسش و پاسخ و تنظیم و تکمیل صورتجلسه دفاع در فرمهای مربوطه می‌باشد. نماینده تحصیلات تکمیلی مجاز به شرکت در فرایند ارزشیابی، پرسش و پاسخ علمی طی جلسه ارزیابی جامع نمی‌باشد.

۲۸-۲- استاد/اساتید راهنما و مشاور/مشاورین.

۲۸-۳- دو نفر عضو هیأت علمی در رشته-گرایش دانشجو، به عنوان داور که یکی از آنها باید خارج از دانشکده/دانشگاه باشد. داور داخلی با حداقل مرتبه استادیاری و دارای حداقل ۲ سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره‌های تحصیلات تکمیلی بوده و داور خارج از دانشکده/دانشگاه باید حداقل مرتبه دانشیاری داشته باشد.

تبصره ۱: اعضاء داور به پیشنهاد استاد راهنما یا گروه آموزشی مربوطه و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می‌شوند.

تبصره ۲: حضور کلیه اعضاء کمیته ارزیابی در جلسه ارزیابی پیشنهاد رساله الزامی است. در شرایط خاص با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده داور خارجی می‌تواند به صورت مجازی در جلسه شرکت نماید که در این صورت لازم است دانشکده کلیه امکانات لازم برای برگزاری جلسه در سامانه یادگیری الکترونیک (LMS) را داشته باشد.

ماده ۲۹- چنانچه پیشنهاد رساله دانشجو در کمیته ارزیابی پیشنهاد رساله مورد تأیید قرار نگیرد دانشجو می‌تواند فقط در سنوات مجاز تحصیل (۸ نیم‌سال) با هماهنگی استاد راهنما نسبت به شرکت در جلسه دفاع مجدد حداکثر تا پایان نیم‌سال بعدی اقدام نماید. برای برگزاری مجدد جلسه دفاع از پیشنهاد رساله، دریافت مجدد مجوز از اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه الزامی است.

ماده ۳۰- چنانچه به هر دلیلی دانشجو نتواند تا پایان نیم‌سال هفتم از پیشنهاد رساله خود دفاع نماید با موافقت استاد راهنما و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده فقط یک نیم‌سال (نیم‌سال هشتم) به دانشجو فرصت داده می‌شود تا از پیشنهاد رساله خود دفاع نموده و آن را به تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برساند. در صورت عدم موفقیت در تصویب پیشنهاد رساله تا پایان نیم‌سال هشتم دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۳۱- حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از برگزاری جلسه دفاع لازم است دانشکده مربوطه ضمن ثبت قبولی یا ردی در درس پیشنهاد رساله در سامانه گلستان و ثبت عنوان پیشنهاد رساله فقط در صورت قبولی، نتیجه نهایی جلسه دفاع از پیشنهاد رساله را در قالب فرمهای مربوطه به تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام نماید.

ماده ۳۲- بررسی و تصویب نهایی طرح پیشنهاد رساله دکتری تخصصی در جلسه دفاع از پیشنهاد رساله با حضور هیأت داوران انجام می‌پذیرد. عنوان پیشنهاد رساله دکتری تخصصی دانشجو پس از تأیید کمیته ارزیابی پیشنهاد رساله نهایی شده و دانشجو باید در بازه ثبت‌نام نیم‌سال بعدی درس رساله را انتخاب نماید. دانشجو موظف است تا زمان دفاع از رساله خود در هر نیم‌سال تحصیلی رساله خود را در زمان ثبت‌نام تمدید نماید. این کار با انتخاب کلمه «تمدید رساله» و ذکر تعداد واحد در سیستم آموزشی گلستان انجام خواهد شد. عدم تمدید رساله توسط دانشجو در زمان ثبت‌نام در هر نیم‌سال به منزله انصراف از تحصیل تلقی گردیده و برای وی حکم انصراف از تحصیل صادر خواهد شد.

ماده ۳۳- دانشجو موظف است پس از دفاع پیشنهاد رساله خود گزارش پیشرفت تحصیلی خود را سالی دو بار مطابق برنامه ای که توسط دانشکده تنظیم شده در سامانه گلستان ثبت نموده و به تأیید استاد راهنما و دانشکده مربوطه برساند. تأیید گزارش پیشرفت تحصیلی دانشجو مطابق ضوابط مصوب شورای تحصیلات تکمیلی هر دانشکده است. ثبت نام نیم‌سال های بعدی دانشجو منوط به ثبت و تأیید گزارشهای پیشرفت تحصیلی بوده و عدم تأیید آنها به منزله انصراف از تحصیل خواهد بود.

ماده ۳۴- دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری تخصصی و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین‌نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیل با عنوان فرصت تحقیقاتی در یکی از دانشگاه‌های داخلی یا خارجی با رعایت ضوابط و مقررات مشغول به فعالیت شود. دانشجو موظف است در دوران فرصت تحقیقاتی گزارش پیشرفت مطابق ماده ۳۳ به تأیید برساند.

ماده ۳۵- دانشجو پس از تدوین رساله و مشروط بر تأیید استاد/استادان راهنما از حداقل کفایت دستاوردهای علمی، مجاز است در حضور هیأت داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱: محدوده شاخص‌های کفایت دستاوردهای علمی با رعایت تبصره‌های ذیل این همین ماده توسط استاد/اساتید راهنمای دانشجو تعیین می‌گردد.

تبصره ۲: در تعیین شاخص‌های کفایت دستاوردهای علمی موضوع تبصره ۱ این ماده با توجه به اهمیت انتشار دستاوردهای علمی و مرجعیت علمی کشور، چاپ دو مقاله علمی پژوهشی یا مروری معتبر و مستخرج از رساله در نشریات با درجه الف و ب مورد تأیید معاونت پژوهشی وزارت یا نشریات نمایه شده بین المللی معتبر مورد تأیید هیأت ممیزه و یا ثبت اختراع خارجی در دفاتر بین‌المللی ثبت اختراع معتبر مورد تأیید هیأت ممیزه دانشگاه الزامی است. ضمناً مقالات چاپ شده در مجلات معتبر وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی (نمایه شده در ISC) با چارک یک یا دو می‌تواند جایگزین مقالات فوق گردد. تاریخ پذیرش مقالات یا ثبت اختراع باید بعد از تاریخ تصویب پیشنهاد رساله دانشجو باشد.

تبصره ۳: اخذ کد DOI یا DOR (ویژه مقالات علمی پژوهشی مجلات علمی داخل کشور) معادل چاپ مقاله محسوب می‌شود.

تبصره ۴: در صورت ارایه مستندات پذیرش مقاله/مقالات دانشجو می‌تواند از رساله خود دفاع نماید ولی لازم است دانشجو تا قبل از اتمام زمان اصلاح و تهیه نسخه نهایی رساله (حداکثر سه ماه)، مستندات چاپ مقاله را ارائه نماید. در صورت عدم ارایه مستندات چاپ تا سه ماه پس از تاریخ دفاع از رساله، دفاع دانشجو مردود و یک بار ردی برای دانشجو محاسبه خواهد شد.

ماده ۳۶- ترتیب اسامی افراد در تمامی دستاوردهای پژوهشی مستخرج از رساله باید به ترتیب دانشجو، استاد/اساتید راهنما و مشاور/مشاورین درج گردد. در صورتی که سایر افراد غیر از اعضای تیم راهنمایی و مشاوره در مقاله سهیم باشند، اسامی آنها با نظر استاد راهنمای اول باید در انتهای اسامی آورده شود.

ماده ۳۷- در تمامی دستاوردهای پژوهشی آدرس محل کار تمامی نویسندگان باید دانشگاه صنعتی شاهرود درج گردد. در خصوص اساتید راهنمای دوم و مشاور (مشاورین) در صورتی که خارج از دانشگاه باشند، الزامی به رعایت درج نام دانشگاه صنعتی شاهرود در محل آدرس نویسندگان وجود ندارد.

ماده ۳۸- نویسنده مسئول مقالات مستخرج از رساله باید دانشجو یا استاد (اساتید) راهنما باشند. در صورتی که استاد راهنمای دوم خارج از دانشگاه باشد فقط در یک مقاله می‌تواند نقش نویسنده مسئول مقاله را داشته باشد.

تبصره ۱- در صورتی که دانشجو در فرصت مطالعاتی باشد، می‌تواند به جای استاد راهنما، استاد دوره فرصت مطالعاتی به عنوان نویسنده مسئول ذکر شود.

تبصره ۲- در مجلاتی که استاد/اساتید راهنمای دانشجو سردبیر و مدیر مسئول آنها است، فقط یک مقاله به عنوان مقالات شرط دفاع پذیرفته می‌شود.

ماده ۳۹- وقتی ثبت اختراع خارجی در دفاتر بین المللی ثبت اختراع معتبر مورد تأیید دانشگاه می‌باشد که در گواهی ثبت اختراع ضمن رعایت ترتیب اسامی مطابق با ماده ۳۶ این شیوه‌نامه، مالکیت فکری دانشگاه رعایت شده باشد و اعتبار ثبت اختراع قبل از دفاع به تأیید کمیته بررسی ثبت اختراعات و اکتشافات معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه رسیده و گواهی لازم صادر شده باشد.

ماده ۴۰- ترکیب هیأت داوران در جلسه دفاع از رساله عبارت از:

الف) استاد/ اساتید راهنما، مشاور/مشاورین،

ب) سه نفر عضو هیأت علمی در رشته/گرایش مربوطه به عنوان داور با مرتبه حداقل استادیاری، که حداقل دو پایان‌نامه کارشناسی ارشد را راهنمایی کرده باشند. دو نفر از هیأت داوران باید حتماً از داخل گروه آموزشی و یک نفر دیگر (با مرتبه حداقل دانشیاری) باید خارج از دانشگاه انتخاب شوند. هیأت داوران به پیشنهاد استاد راهنما یا گروه آموزشی (معرفی بیش از سه نفر) و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می‌شوند. در خصوص رشته‌های بین رشته‌ای با تأیید گروه آموزشی و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده یک نفر از اعضای هیأت داوران داخلی (با مرتبه حداقل دانشیاری) می‌تواند از خارج از گروه آموزشی انتخاب شود.

ج) نماینده تحصیلات تکمیلی دانشکده. نماینده با نظر مدیر تحصیلات تکمیلی دانشگاه و ابلاغ رئیس دانشکده انتخاب می‌شود و به عنوان رئیس و ناظر جلسه و بدون حق رأی در جلسه حاضر است. وظیفه نماینده تحصیلات تکمیلی نظارت بر حسن برگزاری جلسه دفاع مطابق با ضوابط جاری در تاریخ و زمان مقرر، تنظیم وقت پرسش و پاسخ و تنظیم و تکمیل صورتجلسه دفاع در فرمهای مربوطه می‌باشد. نماینده تحصیلات تکمیلی مجاز به شرکت در فرایند ارزشیابی، پرسش و پاسخ علمی طی جلسه نمی‌باشد.

ماده ۴۱- حضور کلیه اعضاء کمیته ارزیابی در جلسه ارزیابی رساله الزامی است. در شرایط خاص با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده داور خارجی می‌تواند به صورت مجازی در جلسه شرکت نماید. در این صورت لازم است دانشکده کلیه امکانات لازم برای برگزاری جلسه در سامانه یادگیری الکترونیک (LMS) را داشته باشد.

تبصره ۱- چنانچه استاد راهنمای اول به دلایل موجه (با تأیید رئیس دانشکده مربوطه) امکان حضور در جلسه دفاع را نداشته باشد، جلسه دفاع لغو گردیده و با مجوز مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه دفاع به زمان مجاز دیگری موکول می‌شود. چنانچه برگزاری جلسه دیگری در بازه زمانی مجاز ممکن نباشد (با تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه) جلسه دفاع بدون حضور استاد راهنمای اول برگزار می‌گردد و نمره وی به سایر اعضای تیم راهنمایی و مشاوره اختصاص می‌یابد.

تبصره ۲- چنانچه استاد راهنمای دوم یا مشاور/ مشاورین به دلایل موجه (با تأیید رئیس دانشکده مربوطه) امکان حضور در جلسه دفاع را نداشته باشند جلسه دفاع بدون حضور آنان برگزار می‌گردد، لیکن سهم نمره آنان به سایر اعضای تیم راهنمایی و مشاوره رساله اختصاص می‌یابد.

ماده ۴۲- دانشکده بایستی حداقل یک ماه قبل از برگزاری جلسه دفاع، رساله دانشجو را به همراه پیشنهاد رساله مصوب برای داوران تعیین شده ارسال نماید. در صورتی که دو نفر از داوران با تکمیل فرمهای مربوطه انطباق عنوان رساله با عنوان و محتوای پیشنهاد رساله و همچنین قابل دفاع بودن رساله را تأیید نمایند امکان برگزاری جلسه دفاع از رساله خواهد بود. در صورت عدم تأیید قابل دفاع بودن رساله، جلسه دفاع برگزار نگردیده و دانشجو موظف است در صورت داشتن سنوات تحصیلی با هماهنگی با استاد/اساتید راهنما نظرات علمی داوران را تأمین و نسبت به اصلاح رساله برای اعلام نظر مجدد داوران اقدام نماید.

تبصره: در صورتی که طبق نظر داوران عنوان و محتوای رساله با عنوان و محتوای پیشنهاد رساله انطباق نداشته باشد، امکان برگزاری جلسه دفاع وجود نداشته و موضوع باید یک هفته بعد از دریافت نظرات داوران و استاد/اساتید راهنما برای تصمیم‌گیری نهایی به شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه ارجاع گردد.

ماده ۴۳- حداقل زمان لازم برای برگزاری جلسه دفاع از رساله دکتری یک سال پس از تاریخ تصویب نهایی موضوع رساله در جلسه دفاع از پیشنهاد رساله می‌باشد.

تبصره: دانشجو باید برای اخذ مجوز شرکت در جلسه دفاع از رساله با هماهنگی استاد/اساتید راهنما و دانشکده مربوطه درخواست خود را حداقل یک ماه قبل از تاریخ پیش‌بینی شده برای جلسه دفاع از طریق پیشخوان خدمت در سیستم آموزشی گلستان ثبت نموده و این فرایند را تا صدور مجوز توسط تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیگیری نماید.

ماده ۴۴- نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود:

وضعیت ارزشیابی کیفی رساله	مقدار نمره در فرم ارزشیابی
مردود	کمتر از ۱۶
قبول با درجه خوب	۱۶-۱۷/۹۹
خیلی خوب	۱۸-۱۸/۹۹
عالی	۱۹-۲۰

ماده ۴۵- چنانچه ارزشیابی رساله، مردود اعلام شود، با تأیید هیأت داوران دانشجو در صورت داشتن سنوات تحصیلی می‌تواند بلافاصله در نیم‌سال تحصیلی بعدی پس از اعمال نظرات اصلاحی هیأت داوران، یک بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند. در صورت عدم موفقیت دانشجو در دفاع از رساله در بار دوم، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۴۶- حداکثر زمان اصلاح رساله پس از برگزاری جلسه دفاع و اخذ نمره قبولی توسط دانشجو، ۳ ماه می‌باشد. در صورت عدم انجام اصلاحات توسط دانشجو یا عدم کسب تأییدیه اصلاحات توسط داوران و استاد راهنما تا حداکثر دو ماه، ۲ نمره از نمره رساله دانشجو کسر می‌گردد. در صورت عدم تحویل نسخه اصلاح شده و نهایی پایان نامه به استاد راهنما و ارایه مستندات چاپ مقاله (در خصوص دفاع با نامه پذیرش) تا حداکثر سه ماه پس از تاریخ دفاع، مردودی در دفاع از رساله توسط دانشکده به مدیریت تحصیلات تکمیلی اعلام شده و یکبار مردودی در دفاع در سامانه گلستان ثبت خواهد شد. در اینصورت دانشجو مشمول مقررات ماده ۴۵ می‌شود. **تبصره:** دانشجویی که در سنوات مجاز تحصیلی یا سنوات مازاد اعطایی با موفقیت از رساله خود دفاع نکند، با رعایت ضوابط مربوط

فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را دریافت می‌کند.

ماده ۴۷- ملاک دانش آموختگی، گذراندن همه واحدهای درسی دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۶ و موفقیت در دفاع از رساله است.

تبصره: تاریخ دانش آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله است.

ماده ۴۸- چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی‌برداری و دیگر مصادیق) شود و تخلف او از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه اثبات گردد با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره: در صورت احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور، تخلف مذکور بررسی و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۴۹- مسئولیت اجرای این آیین نامه و پاسخگویی قانونی مترتب بر آن، نظارت بر حسن اجراء و تفسیر مفاد شیوه‌نامه اجرایی آن بر عهده معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه خواهد بود.

ماده ۵۰- این شیوه‌نامه در یک مقدمه، پنج فصل، ۵۰ ماده و ۴۰ تبصره در یازدهمین جلسه شورای دانشگاه مورخ ۱۷-۱۰-۱۴۰۲ به تصویب رسید و از نیم‌سال اول ۱۴۰۲ به بعد برای ورودی‌های سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ قابل اجراء می‌باشد.